

Звісно, ми не можемо робити остаточний висновок про наявність або відсутність взаємозалежності на основі лише одного методу усунення автокореляції, оскільки використовуючи інші методи, наприклад Кохрана-Оркатта, можемо отримати вищі показники кореляції та детермінації.

Список використаних джерел:

1. Зомчак Л.М., Лапінкова А.О. Інфляційні процеси України: авторегресійна дистрибутивно-лагова модель. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. №1 (01). С. 50-55.
2. Zomchak L., Kukhotska T. Wheat market price dynamics in Ukraine: quantitative exploration and forecasting. *European Journal of Economics and Management*. 2023. №9. P. 14-22.
3. Zomchak L., Vdovyn M., Deresh O. Regional Economic Development Indicators Analysis and Forecasting: Panel Data Evidence from Ukraine. In *The International Conference on Artificial Intelligence and Logistics Engineering*. Cham: Springer Nature Switzerland. 2023. P. 217-228.
4. Зомчак Л.М., Умриш Г.Т. Моделювання залежності валового регіонального продукту від сільського господарства України на основі лонгітюдних даних. *Економіка і суспільство*. 2018. №16. С. 972-977.
5. Zomchak L., Klochnyk O. External sector of Ukraine: tendencies, determinants and interdependencies between indicators. *Customs Scientific Journal*. 2023. №1. P. 62-69.
6. Zomchak L., Melnychuk V. Creditworthiness of Individual Borrowers Forecasting with Machine Learning Methods. *International Conference of Artificial Intelligence, Medical Engineering, Education*. Cham: Springer Nature Switzerland. 2022. P. 553-561.
7. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата доступу: 12.08.2024).

УДК 332. 631.1

*Немненко А.А.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н, доцент Нісфоян С.С.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ КІРОВОГРАДЩИНИ В РОЗУМІННІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Агропромисловий сектор України є одним із ключових напрямів економічного розвитку держави, що активно інтегрується в глобальні економічні процеси. Кіровоградщина, зокрема, є важливим регіоном в аграрній економіці України завдяки своїм природним ресурсам, зокрема чорноземам, які створюють сприятливі умови для ведення сільського господарства. У даній статті проаналізовано інвестиційну привабливість агропромислового сектора Кіровоградської області з огляду на виклики і можливості глобальної економіки.

Агропромисловий сектор Кіровоградщини традиційно відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки України, але також має значний потенціал для експорту сільськогосподарської продукції. Умови глобальної економіки створюють як ризики, так і можливості для цього регіону.

Основними факторами, які впливають на інвестиційну привабливість агропромислового сектора, є глобальні тенденції попиту на продовольство (зростання населення планети та підвищення рівня життя в країнах, що розвиваються, створюють постійний попит на продукти харчування); цінові коливання на світових ринках (світові ціни на сільськогосподарську продукцію залежать від погодних умов, політичних змін та коливань валютних курсів); інфраструктурні можливості (високоякісна транспортна інфраструктура і наявність логістичних вузлів є важливими для залучення інвесторів); доступ до фінансових ресурсів (рівень залучення кредитів і державних програм підтримки аграрного бізнесу має безпосередній вплив на розвиток сектора) [2].

Для аналізу інвестиційної привабливості агропромислового сектору Кіровоградщини використовується декілька ключових економічних показників, таких як:

1. Рентабельність сільськогосподарських підприємств:

$$R = \frac{P_{\text{чистий}}}{V_{\text{реалізований}}} \cdot 100\%, \quad (1)$$

де R – рентабельність;
 $P_{\text{чистий}}$ – чистий прибуток;
 $V_{\text{реалізований}}$ – вартість реалізованої продукції.

2. Рівень інвестицій у сільське господарство. Для оцінки інвестиційної привабливості враховуються прямі іноземні інвестиції (ПІІ) та обсяги внутрішнього капіталу, залучені в агропромисловий сектор. Формула розрахунку сукупного обсягу інвестицій:

$$I_{\text{сукупні}} = I_{\text{внутрішні}} + I_{\text{іноземні}}, \quad (2)$$

де $I_{\text{внутрішні}}$ – внутрішні інвестиції;
 $I_{\text{іноземні}}$ – іноземні інвестиції.

3. Продуктивність праці:

$$P = \frac{Q}{N}, \quad (3)$$

де P – продуктивність праці;
 Q – обсяг виробленої продукції;
 N – кількість робітників.

4. Зовнішньоекономічна діяльність. Участь у зовнішніх ринках оцінюється через показники експорту та імпорту продукції. Експортна виручка:

$$E_{\text{виручка}} = P_{\text{експорт}} \cdot C_{\text{світовий}}, \quad (4)$$

де $P_{\text{експорт}}$ – обсяги експортової продукції;
 $C_{\text{світовий}}$ – світова ціна на сільськогосподарські товари.

За даними 2023 року, загальна площа сільськогосподарських угідь Кіровоградщини становила понад 2,1 мільйона гектарів, що робить її однією з провідних областей України за кількістю чорноземів. Основні культури, що

вирощуються в регіоні, – це пшениця, кукурудза, соняшник та соя. Інвестори можуть бути зацікавлені в аграрних проєктах, орієнтованих на експорт, особливо враховуючи стратегічне розташування регіону поблизу портів інфраструктур [4].

Рентабельність виробництва залишається стабільною і коливається в межах 15-20% залежно від виду продукції. Це робить агропромислові підприємства регіону привабливими для інвесторів у довгостроковій перспективі [1].

Одним із ключових елементів, що визначають інвестиційну привабливість регіону, є розвиток транспортної інфраструктури. Кіровоградщина має доступ до кількох важливих транспортних коридорів, що спрощує експорт продукції. Однак потреба в модернізації залізничного та автомобільного сполучення залишається актуальною. Інвестори можуть розглядати можливості розвитку логістичних центрів та агрохабів у регіоні.

У рамках глобальної економіки важливу роль відіграють механізми державної підтримки та доступ до міжнародних фінансових ринків. Кіровоградщина може залучати інвестиції завдяки програмам ЄС та Світового банку, спрямованим на підтримку сільського господарства. Програми субсидій та кредити на розвиток фермерських господарств дозволяють знижувати інвестиційні ризики.

Основними викликами для інвестиційної привабливості є нестабільність політичної ситуації в Україні та вплив глобальних змін клімату. Коливання цін на сільськогосподарську продукцію на світових ринках також створюють невизначеність для інвесторів. Ще одним ризиком є недоліки в правовій системі, що стосується захисту прав власності на землю, які можуть стримувати довгострокові інвестиції [3].

Агропромисловий сектор Кіровоградщини має значний інвестиційний потенціал завдяки природним ресурсам, стабільній рентабельності та зростаючому попиту на сільськогосподарську продукцію на світових ринках. Для підвищення інвестиційної привабливості необхідно продовжувати розвивати інфраструктуру, забезпечувати доступ до фінансових ресурсів та захищати права інвесторів. Регіон може стати важливим гравцем у глобальному аграрному ринку за умови стабільного політичного середовища та ефективного використання своїх ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Герасимчук, І. Агропромисловий комплекс України: виклики та перспективи розвитку. Київ: Наукова думка. 2020 р.
2. Петров, О. Інвестиційна привабливість агропромислового сектора в умовах глобалізації. Харків: ХНУ ім. Каразіна. 2019 р.
3. Данилюк, В. Економіка агропромислового комплексу в умовах міжнародної конкуренції. Львів: ЛНУ ім. Франка. 2021 р.
4. Свириденко, Д.М. Інвестиційний клімат України в аграрному секторі: ризики та можливості у період війни. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова. 2023 р.